

Strålbehandling av prostatacancer

Strålbehandling är en lokal behandlingsform av cancer, där strålningen förstör cancerceller. Strålbehandlingen kan ges till prostatans område och vid behov till lymfkörtelregioner i bäckenet eller till operationsområdet efter att prostatan opererats bort. Strålbehandlingen planeras så att de eventuella biverkningarna skall vara möjligast lindriga. Strålbehandlingen är säker, noggrant planerad och väl kontrollerad.

Planering av strålbehandling

- Innan strålbehandlingen inleds besöker patienten läkarmottagningen där en individuell vårdplan diskuteras. En anhörig eller vän kan följa med till mottagningen.
- Planeringsbildtagningen (magnet- och datortomografiundersökning) görs för att fastställa behandlingsområdet och för att planera strålbehandlingen. Patienten får en separat anvisning angående förberedelserna inför bildtagningen.
- Strålbehandlingsläkare, röntgenskötare och fysiker gör strålbehandlingsplaneringen efter bildtagningen. Under planeringen bestäms stråldosen och antalet behandlingsgångar.

Hur ges strålbehandlingen?

- Behandlingen tar ca 15 minuter.
- Strålbehandlingen pågår i ca 4 - 8 veckor. Planeringsskedet tar 1 - 2 veckor.
- Under bildtagningen och strålbehandlingen är patienten i liggande ställning och bör ligga helt stilla. Vid behandlingen tas röntgenbilder för att säkerställa behandlingsområdet.
- Under behandlingen är patienten ensam i behandlingsrummet och skötaren är i rummet intill med syn- och hörselkontakt till behandlingsrummet.
- Strålbehandlingen är smärtfri och patienten utgör ingen strålrisk för sin omgivning.
- Skötarna diskuterar vid behov med patienten kring strålbehandlingen, som exempelvis om strålbehandlingens biverkningar och vården av dessa. En anhörig eller vän kan delta i diskussionen.

Vilka är biverkningarna av strålbehandlingen?

- Biverkningarna är mycket individuella och framträder vanligen ca 2 - 3 veckor efter att behandlingen inletts.

- Strålbehandlingen påverkar även de friska cellerna och orsakar därför biverkningar på behandlingsområdet. De vanligaste biverkningarna är magbesvär, ökat urinerings- och avföringsbehov, gasbesvär, diarré, irritation vid analöppningen och sveda vid urinering. Biverkningarna kan behandlas.

Vad sker efter strålbehandlingen?

- I slutet av strålbehandlingsperioden besöker patienten läkarmottagningen där den fortsatta vården och uppföljningen fastställs.